

Maatilojen yhteinen työntekijä

Kimpparenki-hanke, ProAgria Etelä-Pohjanmaa

Yhteisen työntekijän palkkaaminen mietityttää monia maatilayrittäjiä. Miten saada kootuksi tilarinki, joka palkkaisi yhdessä työntekijän? Mistä löytyisi kattavaa tietoa työntekijän palkkausprosessiin? Mitä asioita pitää ottaa huomioon palkatessaan työntekijää?

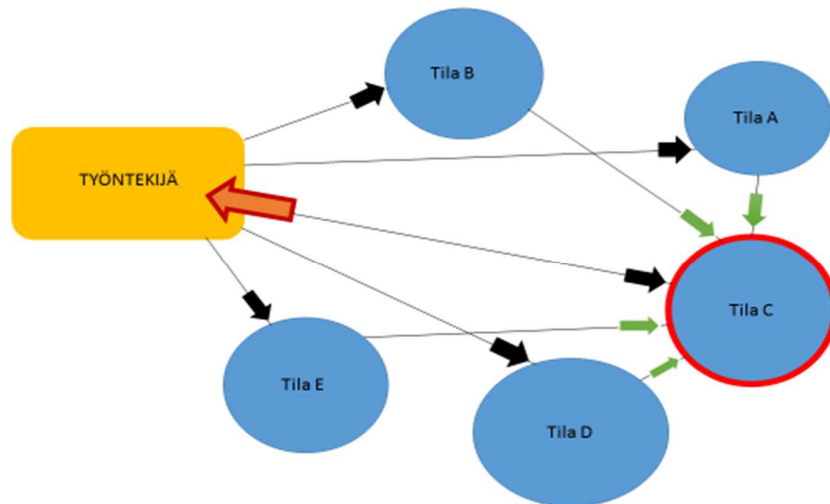
Maatilayritysten kasvava työvoiman tarve

Kasvanneet tilakoot ovat lisänneet työvoiman tarvetta useilla maatioilla. Pienemmillään maatioillakin tarvitaan lisätyövoimaa kausittain. Usealla maatilalla lisätyövoiman tarve on suuri, mutta mahdollisuutta kokoaikaisen työntekijän palkkaamiseen ei ole. Syynä ovat usein talous sekä epävarmuus siitä riittävätkö työt hiljaisimmille kausille. Ratkaisuna tähän voisi olla useamman maatilayrityksen palkkaama työntekijä, joka työskentelisi kausittain eri maatioilla.

Oman työntekijän pitämisessä hyviä puolia on mm. se, että yhteistyörinki on pieni, tällöin työntekijän saaminen saattaa olla helpompaa kuin lomituspalvelusta. Työntekijän opittua ”talon tavoille” työt sujuvat jouhevasti ja yrittäjä itse pystyy huoletta irtaantumaan tilan töistä.

YHTEISEN TYÖNTEKIJÄN PALKKAAMINEN

- ✓ Maatilayritysten yhteistyö
- ✓ Lisätyöntekijän tarpeen havainnointi maatilayrityksissä
- ✓ Tilaringin perustaminen
- ✓ Työntekijän hakeminen
- ✓ Työntekijän valinta
- ✓ Sopimusten allekirjoittaminen
- ✓ Työntekijän perehdytys
- ✓ Työ maatioilla
- ✓ Yhteistyöverkoston tukeminen jatkossa

Kuva 1 Tilarinki esimerkki

Tilayhteistyö

Ennen työntekijän palkkaamista, tulee koota ne tilat yhteen, joilla on tarvetta yhteiselle työntekijälle. Tilojen olisi hyvä sijaita mahdollisimman lähellä toisistaan, tämä helpottaisi työntekijän liikkumista työpaikkojen välillä. Jokaisen tilan tulisi miettiä millaisiin töihin ja mihin aikaan vuodesta he tarvitsevat lisätyövoimaa. Tilojen olisi hyvä olla eri tuotantosuunnista, sillä silloin työt ja kiireajat jakaantuisivat paremmin kaikkien maatilojen kesken.

Palkanmaksua ja muita virallisten asioiden hoitoa varten yhteistyötilat valitsevat/valtuuttavat joukostaan yhden tai kaksi henkilöä hoitamaan näitä asioita (esimerkkikuvassa: Tila C). Tämä helpottaa asiointia tilojen ja työntekijän välillä. Valtuutettu avaa yhteistyöyöingin nimissä pankkitilin, jota kautta hoituvat mm. työntekijän palkkojen maksu. Työntekijällä täytyy olla mm. myös vakuutus ja työterveyshuolto. Tilaringin valtuutettu huolehtii näistä ja muusta yhteistyöstä viranomaisten kanssa.

Kun yhteistyörinki on koottu ja työajankohdat on saatu soviteltua kaikkien tilojen kesken, niin voidaan aloittaa työntekijän etsintä. Työntekijän voi palkata monenlaisia kanavia käyttäen. Lisää informaatiota työntekijöiden rekrytoinneista hankkeen muissa tietokorteissa. Rekrytoinnissa täytyy tulla selvästi ilmi, että työnantajana on useampi maatila ja työt tiloilla kausittaisia sekä vaihtuvia. Esimerkiksi TE-toimistosta saa apua työntekijää etsittäessä ja heillä voikin olla rekisterissään jo valmiiksi hyviä työnhakijaehtokkaita, joita sitten ensisijaisesti tarjoavat. Osalla näistä työnhakijoista on oikeus palkkatukeen, joten sitä kannattaa myös hyödyntää ja kysyä asiasta jo hakuvaiheessa. Palkkatuesta löytyy oma tietokortti tämän hankkeen yhteydessä.

Työntekijää valittaessa käydään ensin työhakemukset läpi ja sen jälkeen valitaan hakijoista parhaimmat vaihtoehdot (3-5) työhaastatteluun. Työhaastatteluissa voi olla mukana kaikkien tilojen edustaja. Suositeltavaa kuitenkin olisi, että tilat valitsisivat keskuudestaan 2-3 hengen ryhmän tekemään haastattelut. Haastatteluista saatujen tietojen perusteella tilat valitsevat yhdessä työntekijänsä.

Työntekijävalinnan jälkeen allekirjoitetaan työsopimukset ja aloitetaan uuden työntekijän perehdyttäminen uusille työpaikoille. Jokainen maatila huolehtii oman tilansa perehdyttämisestä. Työntekijälle tulisi myös hankkia työ- ja suojavaatteet jokaiselle tilalle erikseen.

Työntekijän palkkoja maksaessa jokainen tila maksaa palkat tilaringin omalle tilille, josta valtuutettu henkilö maksaa ne sitten työntekijälle sovittuna päivänä. Työntekijä toimittaa verokorttinsa valtuutetulle henkilölle työsuhteen alussa. Palkkojen tullessa vain yhdestä paikasta, työntekijälle riittää verokortti, jossa veroprosentti on suunniteltu vuosiansion mukaan. Työntekijä ei siis tarvitse sivuverokorttia, vaikka hänellä on useampi työnantaja. Työntekijällä on oikeus mm. kesä- sekä sairaslomaan. Kesäloman palkka jaetaan kaikkien rinkiäisten kesken ja he maksavat oman osuutensa tilaringin tilille sovittuna ajankohtana. Kesäloman ajankohta tulee huomioida työvuoroja jaettaessa eri tilojen kesken. Mahdolliset sairasajan palkat korvautuvat työntekijän vakuutuksen ja Kelan kautta. Palkkojen maksu ja muut viralliset asiainhoidot vaativat jonkun verran aikaa ja viitseliäisyyttä tilaringin valtuutetulta henkilöltä. Hyvien tapojen mukaista olisi, että asioidenhoitajalle korvattaisiin kuukausittain pieni nimellinen maksu tehdystä työstään.

Yhteisen työntekijän palkkauksessa huomioitavia asioita

Työntekijälle tulee antaa kunnollinen perehdytys jokaiselle maatilalle ja tehtäviin siellä. Hyvä perehdytys tilan töihin lisää työntekijän tyytyväisyyttä työnantajaansa kohtaan ja lisää molemminpuolista luottamusta työnantajan ja työntekijän välillä. Työnantajan tulisi ymmärtää, ettei työntekijä välttämättä heti osaa kaikkia tilan töitä, mutta oppii ne ajan myötä, kunhan häntä niihin kannustetaan positiivisella työotteella.

Työvuorosuunnittelu on hyvä tehdä huolella. Tilatason tautisuojauskset ja varoajat tulee huomioida tilojen välisissä töissä. Siirtyminen toiselle tilalle kannattaa tehdä vapaapäivien jälkeen.

Työntekijän kanssa tulee tehdä kirjallinen työsopimus sekä liittää hänet työterveyshuollon asiakkaaksi. Työntekijä on oikeutettu mm. kesälomaan, äitiyslomaan, vanhempainvapaaseen ja sairaslomaan. Työntekijä saattaa kuulua myös johonkin liittoon, joten yleensä palkan maksun yhteydessä tilitetään tietty prosenttiosuus työntekijän palkasta siihen liittoon, missä hän on kirjoilla.

Tilojen välisen yhteistyön merkitys korostuu yhteisen työntekijän myötä. On tärkeää keskustella asioista ja suunnitella yhdessä mm. työvuoroviikkoja. Nykyaikana yhteydenpito on helppoa. Esim. sähköpostin ja WA-sovelluksen avulla yhteydenpito on nopeaa sekä tavoittaa useamman ihmisen samalla kertaa. Yhteistyötä tehdessä yksi tärkeimmistä tekijöistä on avoimuus ja luottamus. Jokaisen täytyy kyetä sanomaan, jos jokin asia ei toimi. Vastaavasti myös hyvät asiat tulee tuoda julki. Yhteiset tilaisuudet ja tapahtumat lisäävät yhteenkuuluvuutta ja samalla muikin yhteistyö tilojen välillä saattaa lisääntyä, kun tilat tutustuvat toisiinsa paremmin. Työntekijän ottaminen mukaan yhteisiin tapahtumiin ja koulutuksiin on tärkeää sujuvan yhteistyön kannalta.

Lähteet:

https://www.ett.fi/sites/default/files/user_files/ohjeet_ja_lomakkeet/Tautiriskien%20hallinta%20maatalo-uslomituksessa%20OR%2020.07.2014.pdf

https://www.ett.fi/ohjeet_ja_lomakkeet/tilatason_tautisuojaus

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/97283/Susanna_Tiainen.pdf?sequence=1

Etelä-Pohjanmaan TE-toimisto

Kaks' Kättä työpaja